

КАФЕДРА СКРИПКИ

Методика викладання фахових дисциплін у закладах вищої освіти

Освітній ступінь

магістр

Курс	1
Семестр	1,2

Спеціальність

025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма

«Музичне мистецтво»
Скрипка

Статус

обов'язкова

ECTS	3
Годин	90
Лекційні	30
Семінарські	30
Самостійна робота	30

Форма контролю

екзамен/залік

Інформація про викладача

ПІБ	Андрієвський І.М. кандидат мистецтвознавства, професор кафедри скрипки Національної музичної академії України імені П.І.Чайковського, народний артист України.
Профіль викладача	ORCID iD: 0000-0003-0902-444X
e-mail	archiandr@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – забезпечити студентам кваліфікації «Магістра» на основі освітнього рівня «Бакалавр», а саме – артиста-соліста-інструменталіста (концертного виконавця – за окремим рішенням комісії), артиста камерного ансамблю, артиста оркестру, викладача ЗВО III-IV рівня акредитації, науковця-дослідника.

Завдання навчальної дисципліни – підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних успішно здійснювати загальне і спеціальне виховання творчої молоді, оволодіння всіма засобами музичної майстерності, художнього осмислення виконуваних творів, педагогічною спрямованістю виконавської діяльності, навичками наукового дослідника.

Опановуючи дисципліну «Методика викладання фахових дисциплін у закладах вищої освіти» студент повинен знати зміст навчальних програм ЗВО I-IV рівнів акредитації, а саме:

- Спеціальний інструмент «Скрипка»
- Методика викладання гри на скрипці
- Історія виконавства на скрипці
- Виконавська практика
- Педагогічна практика

- а також навчальні програми I та II курсів підготовки магістрів.

вміти, як майбутній викладач:

- навчитися визначати рівень музично-художніх та технічних здібностей абітурієнтів
- засвоїти програмні вимоги вступних іспитів та програми підготовки бакалаврів та магістрів
- професійно проводити урок з фаху зі студентами різного рівня підготовки з метою адаптації їх до вимог ЗВО
- складати індивідуальний план студентів з урахуванням ступеневого рівня підготовки та комплексного засвоєння всіх вимог професійного навчання
- аналізувати музичні твори різних жанрів і стилів, що виконуються відповідно до затвердженого індивідуального плану студентів
- планувати навчальний процес в цілому та до кожного уроку окремо
- застосовувати в практичній діяльності знання, отримані з науково-методичної літератури, занять з фаху, історії виконавства, методики викладання гри на скрипці, творчих зустрічей з видатними майстрами музичного мистецтва
- проводити концертні виступи студентів з наступним їх обговоренням

Програмні компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії

ЗК 9. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності спеціальності (СК):

СК 1. Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції.

СК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду.

СК 3. Здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики.

СК 4. Здатність інтерпретувати художні образи у виконавській / композиторській / педагогічній діяльності.

СК 5. Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації.

СК 6. Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

СК 7. Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету.

СК 8. Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного/навчального матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності

ПРН 3. Визначати стильові і жанрові ознаки музичного твору та самостійно знаходити переконливі шляхи втілення музичного образу у виконавстві.

ПРН 4. Професійно здійснювати аналіз музично-естетичних стилів та напрямків.

ПРН 5. Вибудовувати концепцію та драматургію музичного твору у виконавській діяльності, створювати його індивідуальну художню інтерпретацію.

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 8. Здійснювати викладання гри на інструменті / вокалу /диригування / теорії, історії музики / композиції з урахуванням потреб здобувача освіти, цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувача

ПРН 9 Здійснювати ефективне управління мистецькими проектами, зокрема, їх планування та ресурсне забезпечення.

ПРН 10 Приймати ефективні рішення в галузі культури і мистецтва, аналізувати альтернативи та оцінювати ризики.

Перелік тем

МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ОСНОВИ СКРИПКОВОЇ ВИКОНАВСЬКОЇ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ.

Змістовний модуль 1. Методика викладання фаху у ЗВО - виконавського та педагогічного спрямування.

Тема 1. Основи виконавської діяльності у музиці

Тема 2. Витоки скрипкового мистецтва Європи

Тема 3. Моніторинг пристосування студента до інструменту.

Змістовний модуль 2. Удосконалення техніки лівої та правої руки.

Тема 1. Техніка лівої руки.

Тема 2. Гами, арпеджіо, подвійні ноти та акорди.

Тема 3. Зміна позиційних зон

Тема 4. Техніка правої руки

Тема 5. Координація правої та лівої руки при грі на скрипці.

Змістовний модуль 3. Опанування засобів виразності на скрипці

Тема 1. Звуковисотне інтонування.

Тема 2. Прийоми гри.

Тема 3. Штрихи.

Тема 4. Техніка подвійних нот та акордів.

Тема 5. Основи аплікатури на скрипці.

Тема 6. Ритм.

Тема 7. Динаміка і музична виразність.

Змістовний модуль 4. Психо-фізіологічні чинники виконавства.

Тема 1. Свідомість, увага в навчанні та концертному виступі.

Тема 2. Уява та інтуїція. Гімнастика почуттів.

Тема 3. Роль музичної пам'яті в педагогічному і виконавському процесах.

Тема 4. Роль художнього уявлення в процесі звуковидобування.

МОДУЛЬ 2. СИСТЕМА ПЕДАГОГІЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗІ СТУДЕНТАМИ.

Змістовний модуль 1. Принципи навчання: загальні та специфічні.

Тема 1. Поняття про педагогічний процес.

Тема 2. Принцип єдності навчання і виховання. Авторитет педагога. Його роль у вихованні високих моральних якостей студентів.

Змістовний модуль 2. Інші принципи навчання.

Тема 1. Принцип цілеспрямованості педагогічного процесу на підготовку професійних кадрів культури і мистецтва. Принцип провідної ролі науки в комплексі педагогічних знань.

Тема 2. Принцип доступності та поступового ускладнення навчальних програм. Принцип систематичності і послідовності в засвоєнні матеріалу. Принцип наочності в процесі навчання.

Змістовний модуль 3. Методика проведення уроку і самопідготовка.

Тема 1. Методика проведення уроку. Складові частини уроку.

Тема 2. Самопідготовка студента – продовження уроку.

Тема 3. Індивідуальний підхід до відбору високохудожнього навчально-педагогічного репертуару.

Змістовний модуль 4. Робота над музичним твором.

Тема 1. Етапи та засоби роботи над музичним твором.

Тема 2. Естрадне хвилювання.

Тема 3. Робота над технічним матеріалом як важливий чинник творчої роботи.

Тема 4. Читання нот з листа – один з показників рівня майстерності виконавця.

Форми та технології навчання

Лекції, семінарські заняття, письмові роботи, навчально-ролеві ігри з виконанням функцій педагога або учня.

Навчальні ресурси

Нотний матеріал скрипкового педагогічного репертуару, що вивчається, а також необхідна методична та музикознавча література представлені у вільному доступі в бібліотеці та читальній залі Академії. Всі необхідні додаткові матеріали для вивчення навчальної дисципліни надсилаються у Viber, Messenger, Telegram.

Методи контролю

Якість засвоєння навчального матеріалу у період підсумкового контролю здійснюється у формі заліку у 1-му семестрі та іспиту у 2-му семестрі. До підсумкового контролю з дисципліни «Методика викладання фахових дисциплін у закладах вищої освіти» студент допускається після виконання модульних контрольних робіт.

На екзамені студент відповідає на два питання (одне з Модуля 1, друге – з Модуля 2).

Семестровий контроль здійснюється за наслідками аудиторної роботи, самостійної роботи та модульної контрольної роботи.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	модульні контрольні роботи	15
2.	доповідь на семінарських заняттях	15
3.	відвідування занять	5
4.	самостійна робота (опанування рекомендованої літератури, вивчення педагогічного репертуару, виконання окремих творів навчального репертуару та їх аналіз)	15

5.	Залік, Іспит	50
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів за 100-ю шкалою

90-100-А (відмінно) – Студент виконав всі вимоги програми, опанував всі теми змістовних модулів, виконав модульні контрольні завдання з сумою балів за всі види діяльності не менш ніж на 90.

82-89-В (добре) – Студент виконав майже всі вимоги програми (за виключенням окремих тем), виконав модульні контрольні завдання на 85 балів. Сума балів за всі види діяльності знаходиться в інтервалі 82–89.

74-81-С (добре) – Всі завдання програми практично виконані. Проте, не всі теми змістовних модулів опрацьовані. Студент брав участь лише в одному з семінарських занять, модульна контрольна робота за обсягом і змістом бажає кращого.

64-73-D (задовільно) – Завдання програми виконано вибірково. Теми змістовних модулів опрацьовані недостатньо. Модульне контрольне завдання виконане посередньо.

60-63-Е (задовільно) – Програма курсу виконана наполовину, теми змістовних модулів опрацьовані вибірково. Модульне контрольне завдання виконане на низькому рівні.

35-59-FX (незадовільно) – Студент не виявив зацікавлення в опануванні даного курсу, багато пропусків занять, модульне контрольне завдання виконав з помилками.

1-34- F (незадовільно) – Студент ігнорував вивчення дисципліни, не відвідував заняття, програму не виконав.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається відвідування відкритих уроків педагогів Академії та інших вищих закладів музичної освіти (в офлайн та онлайн форматах), концертів класу, майстер-класів, мистецьких конкурсів та фестивалів, перегляд відео-уроків і лекцій видатних виконавців та педагогів-методистів.

Рекомендована література

1. Андрієвський І. Деякі проблеми розвитку української скрипкової школи в контексті еволюції європейської інструментальної музики // Науковий вісник НМАУ. – Вип. 14. – К., 2000.
2. Андрієвський І. Олексій Горохов – феномен виконавського стилю та педагогічної школи // Тези міжнародної науково-теоретичної конференції. – К., 2005.
3. Андрієвський І. Феномен школи в музично-виконавському мистецтві. // Тези міжнародної науково-теоретичної конференції. – К., 2005.
4. Боровік І. Український камерно-інструментальний ансамбль (Проблеми виконавства) – К., 1996.
5. Козін В. Гами і арпеджіо як універсальні вправи в навчальному процесі скрипаля. – ТОВ «Видавництво КІМ» – К., 2013.
6. Стеценко В. Закономірності інтонування на скрипці. – К., 1977.

7. Стеценко В. Методика навчання гри на скрипці ч.1. – К., 1974; ч.2. – К.: Музична Україна, 1982.
8. Спренціс О. В класі Богодара Которовича (про роль особистості в становленні української скрипкової школи) // Науковий вісник НМАУ. – Вип. 22. – К., 2002.
9. Юсов С. Видатні викладачі скрипкових класів Київської консерваторії // Українське музикознавство. - №25. – 1990. Горохов О. Техніка Паганіні (упорядн. Козін В.). – ТОВ «Видавництво КІМ», – К., 2011.
10. Юр'єв О. Виразальні можливості скрипкових штрихів. – К.: Музична Україна, 1974.

Допоміжна

1. Menuhin Y. Violin: Six Lessons with Yehudi Menuhin: Faber Music, 1974 - 144 p.
2. Galamian I. Principles of Violin Playing and Teaching: Dover Music Publications, 2013 - 128 p.
3. Beckmann M. Leopold Mozart: The Art of the Violin: Mozartiana Classics Salzburg, 2008 - 320 p.
4. Stowell R. Beethoven: Violin Concerto. – Cambridge : Cambridge University press, 1998 – 126 p.
5. Johnson J. Francesco Geminiani: The Art of Playing on the Violin: London: MDCCLI, 2010 - 68 p.